

Bruxelles, den 7.8.2013
COM(2013) 574 final

**RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET, DET
EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG REGIONSUDVALGET**

**Syvende rapport om gennemførelsen af
direktivet om rensning af byspildevand (91/271/EØF)**

{SWD(2013) 298 final}

INDHOLDSFORTEGNELSE

1.	Indledning	3
2.	Generel vurdering af efterlevelsen	4
2.1.	Kloaknet	4
2.2.	Sekundær rensning	5
2.3.	Mere vidtgående rensning	5
2.4.	Store byer/store udledere.....	8
2.5.	Følsomme områder.....	8
3.	Udviklingen i efterlevelse	8
4.	Formindskelse af forureningen, før og i fremtiden	9
5.	Forbedring gennem samfinansiering.....	10
6.	Tidligere efterlevelseshforanstaltninger	11
7.	Den “nye metode” til at fremme efterlevelse	11
8.	Konklusioner og fremtidsudsigter.....	12

1. INDLEDNING

Direktivet om rensning af byspildevand¹ (i det følgende benævnt "direktivet") er et af de store vandpolitiske virkemidler i EU. Målet med direktivet er at beskytte miljøet mod skadevirkningerne fra udledninger af byspildevand fra bymæssigt bebyggede områder (byer) og af bionedbrydeligt industrispildevand fra agrofødevaresektoren (f.eks. mælkeforbearbejdningsindustrien, kødindustrien, bryggerierne osv.). Direktivet kræver behørig indsamling af spildevand og fastlægger regler for udledninger af spildevand ved at specificere, hvilken type rensning, der som minimum skal udføres, og ved at fastsætte maksimale emissionsgrænseværdier for de vigtigste forurenende stoffer (organisk belastning og næringsstoffer)². Opfyldelse af de miljømål, der er fastlagt i EU's vandrammedirektiv (VRD)³ og havstrategirammedirektivet⁴ forudsætter fuld gennemførelse af direktivet.

Direktivets gennemførelse har været en udfordring primært på grund af de finansielle aspekter og planlægningsaspekter, der er forbundet med store investeringer i infrastruktur, f.eks. kloaksystemer og rensningsanlæg. Lave gennemførelsesniveauer kan føre til organisk forurening i floder og søer og til for stor næringsstofbelastning (eutrofiering)⁵, hvilket især berører søer, kyst- og havvande, som er særligt følsomme. Ifølge en nylig offentliggjort gennemførelsesrapport for vandrammedirektivet⁶ udgjorde punktkildeforurening fortsat en stor belastning i 22 % af EU's vandområder. Eutrofiering var fortsat en alvorlig trussel i omkring 30 % af vandområderne i 17 medlemsstater. Udledning af urensset eller utilstrækkeligt rensset spildevand medvirker i høj grad til disse problemer.

Spildevandsforurening kan også øge tabet af biodiversitet og forringe drikkevandsforsyningen eller badevandet og dermed skabe problemer for folkesundheden. Det omfatter udbrud af vandbårne sygdomme, særligt forbundet med små vandforsyninger, sygdomme som følge af eksponering for forurenede badevand (organisk forurening, forurening med algeblomstringer på grund af for mange næringsstoffer) eller indtag af forurenede skaldyr osv. Disse påvirkninger kan også have negative konsekvenser for økonomiske sektorer som for eksempel turisme eller skaldyrsindustrien⁷.

Gennemførelsen af foranstaltninger i medlemsstaterne har allerede ført til betydelige forbedringer i rensningen af spildevand. Som følge heraf er vandkvaliteten i Europa blevet forbedret betydeligt i de seneste årtier, og de forurenende stoffers påvirkning er mindsket⁸. Gennemførelsen er imidlertid langt fra færdig, og der er stadig problemer med forurening.

Kommissionens forslag om et 7. miljøhandlingsprogram⁹ og den nye meddelelse med en "En plan for at beskytte Europas vandressourcer"¹⁰ anerkender betydningen af dette direktiv og understreger, at der er behov for en øget indsats, hvis direktivet skal gennemføres.

¹ Direktiv 91/271/EØF, EFT L 135 af 30.5.1991.

² Der findes yderligere oplysninger om direktivets anvendelsesområde, mål og bestemmelser på: http://ec.europa.eu/environment/water/water-urbanwaste/index_en.html.

³ Direktiv 2000/60/EF, EFT L 327 af 22.12.2000.

⁴ Direktiv 2008/56/EF, EUT L 164 af 25.06.2008.

⁵ Eutrofiering betyder "vands berigelse med næringsalte, især kvælstof- og/eller fosforforbindelser, der medfører øget algevækst og udvikling af højere former for planteliv, som igen resulterer i en uønsket forstyrrelse af balancen mellem organismene i vandet og af vandets kvalitet".

⁶ Der findes yderligere oplysninger på http://ec.europa.eu/environment/water/water-framework/imp2007/index_en.htm#third.

⁷ Yderligere oplysninger findes i: Det Europæiske Miljøagentur (2010): Europas miljø - Tilstand og fremtidsudsigter 2010 – Ferskvandskvalitet.

⁸ Yderligere oplysninger findes i: Det Europæiske Miljøagentur (2012): European Waters-assessment of status and pressures.

⁹ KOM (2012) 710 endelig. Der findes yderligere oplysninger her:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2012:0710:FIN:DA:PDF>

¹⁰ KOM(2012) 673 endelig. Der findes yderligere oplysninger her:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2012:0673:FIN:DA:PDF>.

Denne 7. rapport om gennemførelsen af direktivet beskriver fremskridtene indtil slutningen af 2009/2010. Rapporten beskriver også udviklingen for så vidt angår efterlevelse og den nye metode til "fremme af efterlevelse" og de foranstaltninger, der er truffet i forhold til oplysning af og rapportering til offentligheden. Ud over denne rapport findes der et tillæg med tabeller¹¹ og en mere detaljeret teknisk "Rapport"¹². Forskellen mellem rapporterede data og offentliggørelsen af denne rapport er et resultat af den måde, som datastyring mellem Kommissionen og medlemsstaterne var tilrettelagt på tidligere. Kommissionens tjenestegrene foreslår derfor en "ny metode" også i forhold til oplysninger om efterlevelse og tilskynder medlemsstaterne til at levere mere ajourførte oplysninger online på nationalt plan (se punkt 7).

2. GENEREL VURDERING AF EFTERLEVELSEN

Formålet med vurderingen er, ud fra medlemsstaternes egne oplysninger, at analysere, i hvor høj grad medlemsstaterne efterlever direktivet. Vurderingen bygger på de retningslinjer og metoder, der findes i Miljøagenturets Reportnet¹³. De indrapporterede data om spildevandsinfrastruktur findes i vandinformationssystemet for Europa (Waterbase of the Water Information System for Europe (WISE)) for de bymæssige bebyggelser, der er omfattet af rapporten, og deres rensningsanlæg.¹⁴

Denne rapportering om gennemførelsen af direktivet har været vellykket. For første gang har 27 medlemsstater leveret oplysninger til rapporten og alle stort set rettidigt. Rapporten omfatter næsten 24 000 byer på mere end 2 000 indbyggere (der skaber forurening svarende til en befolkning på 615 millioner, såkaldte personækvivalenter¹⁵). Næsten 18 000 byer (eller 81 % af forureningsbelastningen) er i de 15 medlemsstater, som tiltrådte EU før 2004 (EU-15). De resterende er i de 12 medlemsstater, som tiltrådte EU i 2004 og 2007 (EU-12). For Rumæniens vedkommende var ingen af de frister for efterlevelse, der var fastlagt i deres tiltrædelsestraktat, udløbet i 2010, og efterlevelsesvurderingen blev derfor gennemført for 26 medlemsstater. Kroatien tiltrådte EU den 1. juli 2013 og var derfor ikke omfattet af denne rapportering.

For flere andre medlemsstater, der tiltrådte i 2004 eller 2007, udløb yderligere frister for efterlevelse i løbet af denne rapporters rapporteringsperiode. Mange af deres byer skal dog overholde fristerne for 2010 og senere frister og er derfor ikke omfattet af vurderingen i denne rapport.

De vigtigste resultater af gennemførelsesanalysen er sammenfattet nedenfor (for oplysninger pr. medlemsstat henvises til tabel 1 i bilaget, som også indeholder detaljerede oplysninger om udløbne frister i de 12 medlemsstater, der tiltrådte EU i 2004/2007).

2.1. Kloaknet

Størstedelen af EU's medlemsstater opfylder i meget høj grad kravet om tilslutning til spildevandsanlæg med en gennemsnitlig efterlevelseshastighed svarende til 94 % (i forhold til 92 % tidligere). Omkring 15 medlemsstater når endda en efterlevelse på 100 %. Alle medlemsstater har enten opretholdt eller forbedret deres tidligere resultater. Der er imidlertid

¹¹ SWD (2013) 298

¹² Den 7. tekniske vurdering af oplysninger om gennemførelsen af Rådets direktiv 91/271/EØF af 21. maj 1991 vedrørende rensning af byspildevand, ændret ved Kommissionens direktiv 98/15/EF af 27. februar 1998. (Situation pr. 31. december 2009 eller 31. december 2010). Udarbejdet af Kommissionens konsulent, Umweltbundesamt GmbH (Østrig).

¹³ Der findes yderligere oplysninger på <http://rod.eionet.europa.eu/obligations/613>.

¹⁴ <http://www.eea.europa.eu/data-and-maps/data/waterbase-uwatd-urban-waste-water-treatment-directive-3>.

¹⁵ Udtrykket "personækvivalenter" eller PE kan findes i direktivet og omfatter den organiske forurening, der skabes primært af indbyggere i en landsby/by, og andre kilder som for eksempel ikkehjemmehørende befolkning (turister) og agrofødevarerindustrier.

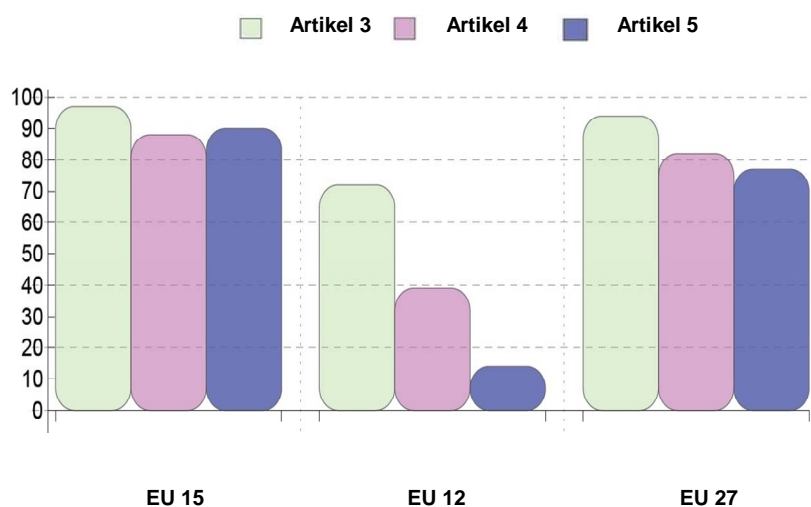
stadig lande, hvor der ikke er nogen tilslutning eller kun delvis tilslutning til spildevandsanlæg. Fem medlemsstater havde stadig en efterlevelseshgrad på under 30 % i 2009/2010 (BG, CY, EE, LV, SI).

2.2. Sekundær rensning

I 2009/2010 blev i alt 82 % af alt spildevand i EU underkastet sekundær rensning i overensstemmelse med direktivets bestemmelser. Det er en forbedring på fire procentpoint i forhold til den tidligere rapport. Fire medlemsstater nåede en efterlevelse på 100 % og seks andre medlemsstater havde efterlevelseshniveauer på 97 % og højere. Efterlevelseshgraden i EU-12-medlemsstaterne halter dog betydeligt efter, idet kun 39 % af spildevandet i disse lande underkastes behørig sekundær rensning. Kun CZ, HU, LT og SK opnåede efterlevelseshresultater på mellem 80-100 %.

2.3. Mere vidtgående rensning

Denne type rensning af spildevand, også kendt som tertiær rensning er et supplement til den sekundære rensning, når der er behov for det, og har primært til formål at fjerne næringsstoffer og dermed bekæmpe eutrofiering eller mindske bakteriologisk forurening, der kan påvirke menneskers sundhed (f.eks. for drikkevandszoner eller badevand)¹⁶. Der var en overordnet efterlevelseshgrad på 77 %. Der var dog især forsinkelser i gennemførelsen af mere vidtgående rensning i EU-12-medlemsstaterne, hvor kun 14 % af spildevandet blev rensset ordentligt. På den positive side opnåede fire lande en efterlevelse på 100 %.

Figur 1: Efterlevelseshresultater for EU-27, EU-15 og EU-12 vedrørende artikel 3 i direktivet (tilslutning til spildevandsanlæg), med grøn, artikel 4 (sekundær rensning), med lyserød og artikel 5 (mere vidtgående rensning), med blå. Der er tale om gennemsnitsværdier, vægtet efter medlemsstaternes størrelse.

Resultater for EU-27, EU-15 og EU-12 er vist i figur 1¹⁷.

Værdierne for EU-15 er generelt høje og endda meget høje i lande som Tyskland, Nederlandene og Østrig. Resultaterne for EU-12 er noget lave, især hvad angår mere vidtgående rensning.

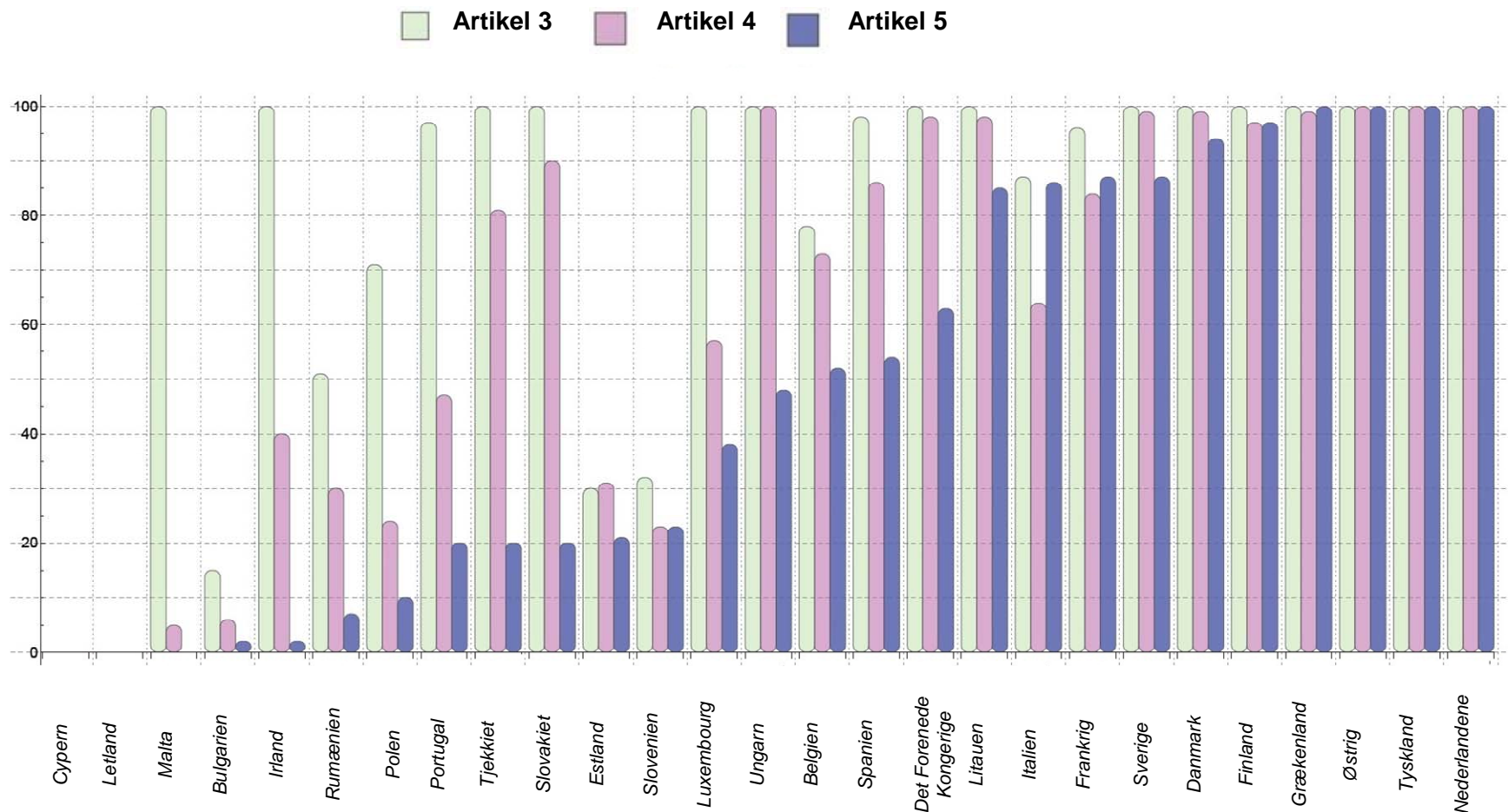
¹⁶ Teknologier til tertiær rensning (f.eks. ozonisering, chlorering, UV, membranteknologier, sandfiltre, drøftes bredt som en af de mest lovende løsninger til bekæmpelse af mikroforurenende stoffer (nye forurenende stoffer, herunder lægemidler og produkter til personlig pleje, andre industrikemikalier), der udledes i vandmiljøet.

¹⁷ Tabel 1 (se bilag) viser resultaterne pr. medlemsstat og for EU-27, EU-15, EU-12, klassificeret efter efterlevelseshintervaller.

Værdierne for EU-27 er også høje og meget lig værdierne for EU-15 (dog en smule lavere) på grund af:

a) den forholdsvis større relevans af tallene for EU-15-landenes tilslutning til spildevandsanlæg og rensning af spildevand. For EU-15 er alle fristerne for efterlevelse udløbet, og derfor er mængden af spildevand, der er omfattet af efterlevelsesevalueringen, stor, og efterlevelsesevalueringen for disse lande er dermed høj.

b) den mindre relevans af tallene for EU-12-landenes tilslutning og rensning, hvor efterlevelsesevalueringerne kun vedrører en del af deres byer, nemlig de byer, der er omfattet af efterlevelsesevalueringen for 2009/10.

Figur 2: Efterlevelsresultater pr. medlemsstat vedrørende artikel 3 i direktivet (tilslutning til spildevandsanlæg), med grøn, artikel 4 (sekundær rensning), med lyserød og artikel 5 (mere vidtgående rensning), med blå. Landene er klassificeret således, at de lande, der har den laveste efterlevelsgrad for artikel 5, er vist først og dernæst i stigende rækkefølge efter efterlevelsgrad. I Slovakiet (artikel 5) og Rumænien (artikel 3, 4 og 5) er begrebet "etablerede systemer" repræsenteret i stedet for efterlevelse, eftersom fristerne for de artikler ikke var udløbet i rapporteringsåret (der blev ikke anmodet om tal vedrørende efterlevelse, men medlemsstaterne rapporterede om tilsluttet og rensset spildevand). I Cypern og Letland var efterlevelsen 0 %, fordi kloaknetten og rensningsanlæggene ikke var fuldt driftsklare i rapporteringsåret (2009). Der er dog gjort betydelige fremskridt siden, og de seneste efterlevelsgrader er meget højere.

De nationale resultater i figur 2 henviser til data og situationen i 2009 eller senest i 2010. Kommissionens tjenestegrene er klar over, at der i mange medlemsstater, især dem med lav efterlevelseshgrad, er gjort betydelige fremskridt siden, og at den faktiske efterlevelseshgrad ofte er (meget) højere (især i Cypern og Letland).

2.4. Store byer/store udledere

I denne rapport er der identificeret 585 store byer, som hver genererer spildevand, der svarer til (eller er højere end) en befolkning på 150 000. Den forureningsbelastning, som genereres af disse store byer alene, er 45 % af den samlede belastning. I disse 585 store byer anvendes der mere vidtgående rensning (bedste tilgængelige rensning) for ca. 91 % af forureningsbelastningen. Dette er en forbedring i forhold til den tidligere rapport, hvor kun 77 % af den relevante forureningsbelastning blev underkastet mere vidtgående rensning. Graden af efterlevelse varierer dog betydeligt blandt store byer/store udledere.

Eksempelvis kan kun elleve af de 27 hovedstæder¹⁸ i EU's medlemsstater hævde, at de efterlever direktivet fuldt ud i 2010 selv med de strengere krav til rensning, når det er relevant (se tabel 2 og kommentarerne i bilaget for detaljer vedrørende EU's hovedstæder).

2.5. Følsomme områder

Andelen af EU's område, der er udpeget som eller anses for at være et følsomt område, er steget siden den tidligere rapport og nåede næsten 75 % i 2010. De mest relevante stigninger fandt sted i Frankrig og Grækenland. Nærmere oplysninger om følsomme områder i EU's medlemsstater findes i WISE mapviewer.¹⁹

3. UDVIKLINGEN I EFTERLEVELSE

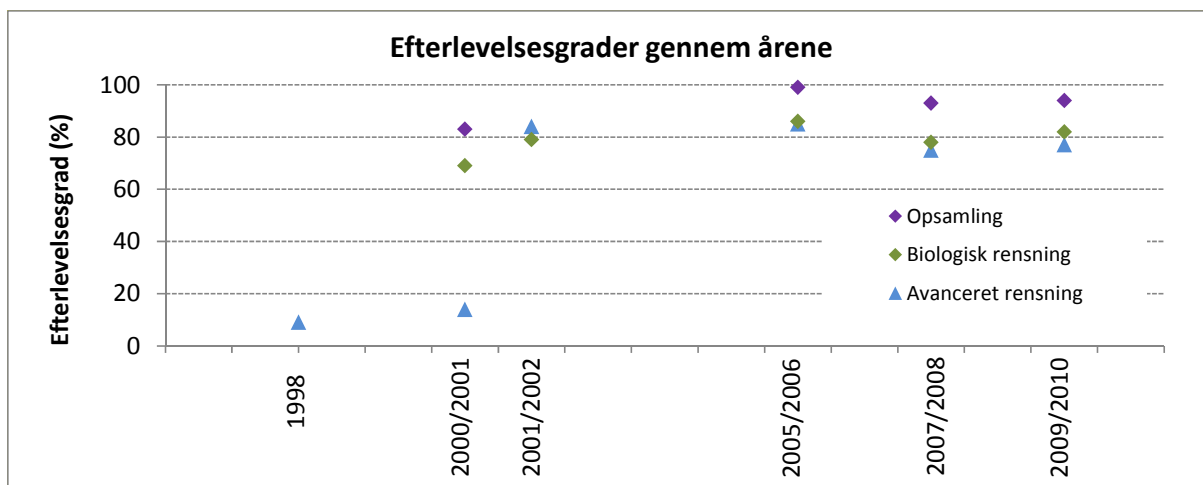
I en vurdering af fremskridtene mod fuld efterlevelse i alle medlemsstater skal der skelnes mellem EU-15-medlemsstaterne og de medlemsstater, der tiltrådte i 2004 og 2007. Efterlevelseshkravene er jævnligt blevet ændret, primært som følge af udvidelser og i takt med de trindelte overgangsperioder i direktivet, som er udløbet. Alle frister for EU-15-landene udløb den 31. december 2005, men for EU-12-landene vil disse forsætte med at udløbe indtil den sidste og endelige frist, der udløber i 2018. Data fra før 2004 foreligger kun for EU-15-medlemsstaterne. Derfor har det kun været muligt at måle fremskridtene for alle 27 medlemsstater siden den 5. rapport (2005/2006). Ved at samle alle de resultater, der er offentliggjort i de tidligere rapporter fra Kommissionen, kan der påvises en indikativ stigning i efterlevelseshgraden. Der er blot én undtagelse: faldet fra den 5. til den 6. rapport var et resultat af, at en række medlemsstater med dårligere gennemførelsesresultater ikke indsendte de nødvendige oplysninger, der skulle indgå i den 5. rapport (2005/2006). Trods dette er det positivt, at gennemførelsesgraden er stigende fra den 6. rapport (2007/2008) til den 7. rapport (2009/2010), da EU-12-medlemsstaterne for første gang har haft efterlevelseshforpligtelser/-frister, men disse har ikke forringet de overordnede positive resultater.

¹⁸

Amsterdam, Athen, Berlin, Bratislava, København, Helsinki, Madrid, Paris, Stockholm, Vien og Vilnius.

¹⁹

<http://www.eea.europa.eu/themes/water/interactive/soe-wfd/urban-waste-water-treatment-directive-viewer>.

Figur 3 Efterlevelsesserad gennem årene: denne figur afspejler udviklingen i efterlevelse, for så vidt angår tilslutning, biologisk eller sekundær rensning og mere vidtgående rensning, i de forskellige gennemførelsesrapporter (den anden rapport og fremefter) for de år, rapporterne har omhandlet (1998 til 2009/2010). Ikke alle resultater har været tilgængelige i alle rapporter: hvis resultaterne ikke har været tilgængelige, kan værdierne ikke vises i figuren, og udviklingslinjen vil være afbrudt.

4. FORMINDSKELSE AF FORURENINGEN, FØR OG I FREMTIDEN

Kommissionen har også vurderet den reduktion i forureningen, som har fundet sted som et resultat af gennemførelsen af dette direktiv og de forventede reduktioner i de kommende år i en situation med fuld efterlevelse. Dette blev gjort som en del af FATE²⁰-projektet (forbundet med vurderingen af forurenende stoffers påvirkning og deres skæbne i terrestriske og akvatiske økosystemer).

I 2011/2012 offentliggjorde Kommissionens Fælles Forskningscenter (JRC) to rapporter²¹, som omhandlede forureningsbelastningerne og -reduktionerne som følge af adskillige tidligere (1985-2005) EU-politikker (herunder vandrammedirektivet, nitratdirektivet og direktivet om rensning af byspildevand) og de forventede belastninger og reduktioner (indtil 2020 med 2005 som referenceår).

For så vidt angår reduktionen af næringsstoffer tidligere, havde direktivet om rensning af byspildevand succes med at styre punktkildeemissioner af næringsstoffer og dermed reducere tilførslerne i Europas overfladevand. Dette er beskrevet i en af de ovennævnte rapporter fra Det Fælles Forskningscenter: "Long term nutrient loads entering the European Seas". Ved at sammenligne skønnene over næringsstofbelastninger for 2005 med tallene for 1991 for hele Europa faldt den samlede kvælstofekspport med 9 % ifølge denne rapport, mens den samlede fosforbelastning faldt med ca. 15 %, primært på grund af en reduktion i punktkildeemissioner. Det fremgik også af rapporten, at reduktionen i Nordsøen og Østersøen primært var forbundet med reduktionen af punktkilder som følge af gennemførelsen af avanceret spildevandsrensning.

Hvad angår den fremtidige udvikling i "business as usual"-scenariet (antagelse: ingen foranstaltninger til bekæmpelse af næringsstoffer er indført), var en af de vigtigste konklusioner i denne rapport, at dette scenarie ville føre til en stigning i landbaserede emissioner af næringsstoffer i 2020. Hvis man derimod antager fuld gennemførelse af direktivet om rensning af byspildevand, vil der blive opnået betydelige reduktioner i punktkildeemissionerne. I visse dele af Europa kan fuld gennemførelse af direktivet om

²⁰ <http://fate.jrc.ec.europa.eu/rational/home>.

²¹ <http://bookshop.europa.eu/en/scenario-analysis-of-pollutants-loads-to-european-regional-seas-for-the-year-2020-pbLBNA25159/> and <http://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/bitstream/11111111/15938/1/lbna24726enc.pdf>.

rensning af byspildevand dog også føre til (som et første skridt) en stigning i punktkildeemissioner fra ikketilsluttede emissioner, især i Donaus nedre løb. Det skyldes, at mindre byområder uden afløbssystemer ville have en mere organiseret tilslutning og udledning, som ville resultere i nye punktkilder, der ikke findes på nuværende tidspunkt. Selv om det ville mindske virkningen af reduktionen af næringsstoffer i Sortehavet, ville det stadig føre til miljøforbedringer i form af for eksempel mindsket forurening af grundvandet, hvilket ikke var omfattet af undersøgelsen.

Som led i forberedelsen af denne gennemførelsesrapport blev der udført en specifik beregning vedrørende de forureningsbelastninger, der genereres af den fraktion af spildevand fra byer, der ikke opfylder efterlevelsescravene (vurdering af "afstand til efterlevelsescravet"). I beregningen blev der ikke taget højde for byer, der stadig ikke har nogen efterlevelsescravforpligtelser (dvs. hvor fristerne i tiltrædelsestraktaterne ikke var udløbet i 2009 eller 2010, som er det sidste år, medlemsstaterne har rapporteret for). På baggrund af disse skøn var de samlede årlige forureningsbelastninger fra byspildevand, der ikke overholdt direktivet, ca. 603 000 t/å²² kvælstof, 78 000 t/å fosfor og 3 900 000 t/å samlet organisk forurening²³.

Ved sammenligning af de ovennævnte tal med den skønnede årlige belastning med næringsstoffer, der tilføres Europas have (kvælstof og fosfor), i rapporten "Long term nutrient loads entering the European Seas" fra Det Fælles Forskningscenter udgør kvælstof genereret af den fraktion af spildevand, der ikke opfylder efterlevelsescravene, ca. 15 % af den samlede kvælstofudledning i havene. For så vidt angår fosfor, er tallet endnu højere, idet den samlede fosforudledning udgør 35 %. Disse tal bekræfter relevansen af en fuld gennemførelse af direktivet i hele EU.

Generelt konkluderer den ovennævnte rapport fra Det Fælles Forskningscenter, at *"bekæmpelse af punktkilder til næringsstoffer er den mest effektive løsning til at reducere eksporten af næringsstoffer til Europas have. Muligheden for at gennemføre denne løsning er dog forholdsvis lille, og en yderligere reduktion af næringsstoffer udledt som punktkilder vil medføre væsentlige omkostninger"*.

5. FORBEDRING GENNEM SAMFINANSIERING

EU-fonde kan anvendes til at hjælpe med gennemførelsen af direktivet, især Samhørighedsfonden og Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU), som hjælper de regioner, der halter bagefter eller har strukturelle vanskeligheder, med at opnå en bæredygtig udvikling. Disse fonde har i væsentlig grad støttet medlemsstaterne og regionerne med investeringer i de nødvendige infrastrukturer til spildevandsrensning i flere programperioder. Den finansielle støtte til investeringer i spildevandsrelateret arbejde og infrastrukturer var planlagt til ca. 14,3 milliarder EUR i 21 medlemsstater i den aktuelle programperiode 2007-13. Det er primært, men ikke udelukkende, de "nye" medlemsstater, der har anvendt den største andel af deres støtte til spildevandsrensning. I løbet af rapporteringsårene 2009/2010 udgjorde den samlede tildelte støtte i kategorien "spildevand" 3,5 milliarder EUR for 2009 og 9,7 milliarder EUR for 2010. De medlemsstater, der samlet set modtog de største beløb, var Polen (3,3 milliarder EUR), Rumænien (1,2 milliarder EUR) og Ungarn (0,6 milliarder EUR).

På trods af denne betydelige EU-støtte, understregede et sundhedstjek af EU's ferskvandspolitik, at hovedparten af de midler, der er nødvendige for at gennemføre EU's

²² Ton/år.

²³ Baseret på kemisk iltforbrug (COD).

vandpolitik, skal genereres i medlemsstaterne. Ifølge en undersøgelse²⁴ af 22 medlemsstater er der fortsat et betydeligt finansieringshul i forhold til fremtidig efterlevelse af direktivet i de medlemsstater.

Dette finansieringshul skyldes primært, at fremskridtene mod at opnå dækning af omkostninger fra vandforbrugerne og gennemførelse af forurenere betaler-princippet, som fastlagt i vandrammedirektivet, har været små og utilstrækkelige i de fleste medlemsstater. For at fremme sådanne prissætningspolitikker for vand har Kommissionen foreslået en række forhåndsbetingelser, herunder kravene i vandrammedirektivet vedrørende prissætning, som medlemsstaterne skal opfylde i EU's fremtidige Samhørighedspolitik (2014-2020) for finansiering af projekter i vandsektoren.

6. TIDLIGERE EFTERLEVELSESFORANSTALTNINGER

Kommissionen har forsøgt at sikre efterlevelse gennem kontinuerlig dialog og om nødvendigt også gennem indledning af traktatbrudsprocedurer, hvor visse går tilbage til 1997. Indtil nu er der ca. 20 horisontalt grupperede uafsluttede sager²⁵ mod 10 af EU-15-medlemsstaterne.

I den seneste evaluering af politikken i sundhedstjekket af EU's ferskvandspolitik²⁶ blev det konkluderet, at traktatbrudsprocedurerne har haft en positiv indvirkning på effektiviteten af direktivets gennemførelse, idet de har fremskyndet gennemførelsen. Selv om det er en forholdsvis langsom og tidskrævende proces at gennemføre håndhævelsesiltag på EU-plan, er størstedelen af sagerne blevet løst i den indenretlige fase.

Nogle gode eksempler er Frankrig (sager med 682 byer, der har overtrådt direktivet, indledt i 1998 og 2000) og Belgien (175 byer, der oprindeligt har overtrådt direktivet i en sag indledt i 1998). I begge eksempler opfylder stort set alle byer nu efterlevelsescravene. Også i Italien overtrådte 475 byer direktivet, da proceduren blev indledt i 1998, og kun 110 opfyldte ikke efterlevelsescravene, da retten afsagde dom. Ud over disse tre lande har de største fremskridt fundet sted i Spanien og Grækenland siden den sidste rapportering blandt de medlemsstater, hvor traktatbrudsprocedurer pågår, især hvad angår rensningsforpligtelserne.

7. DEN "NYE METODE" TIL AT FREMME EFTERLEVELSE

På trods af de lovende tegn på fremskridt er der fortsat betydelige mangler i gennemførelsen, især i de medlemsstater, som tiltrådte EU i 2004 og derefter. Det står nu klart, at gennemførelsesforsinkelserne i disse "nye" medlemsstater vil være lige så lange som eller endda længere end i EU-15-medlemsstaterne, hvis indsatsen på EU-plan, nationalt, regionalt og lokalt plan ikke styrkes. Udsigterne til at opnå de nødvendige fremskridt udelukkende ved hjælp af traktatbrudssager er ikke lovende. Under hensyntagen til den aktuelle krise og de stadig strammere begrænsninger på de nationale budgetter har Kommissionen udpeget dette direktiv som et egnet emne for lancering af et pilotinitiativ til en "ny metode" til at fremme af efterlevelse og gennemførelse.

Denne "nye metode" er beskrevet i det foreslåede 7. miljøhandlingsprogram og i meddelelsen om strategien for beskyttelse af Europas vandressourcer. Det prioriterede mål 4 i det 7. miljøhandlingsprogram "Få størst muligt udbytte af EU's miljølovgivning" indeholdt forslag om at gennemføre særlige foranstaltninger²⁷, især:

²⁴ COWI 2010: Compliance Costs of the Urban Wastewater Treatment Directive. Endelig rapport http://ec.europa.eu/environment/water/water-urbanwaste/info/pdf/Cost%20of%20UWWTD-Final%20report_2010.pdf.

²⁵ En liste over de mest relevante traktatbrudssager (indtil nu) og afgørelser i årene 2009/2010 findes i bilaget til rapporten (henholdsvis tabel 3 og 4)

²⁶ SWD (2012) 393

²⁷ Bilag VI (s. 102) i konsekvensanalysen (SWD(2012) 397 endelig) indeholder detaljer om pilotinitiativet vedrørende spildevand

- Oprettelse af systemer på nationalt plan, som aktivt videreformidler oplysninger om, hvordan EU's miljølovgivning gennemføres, sammen med en EU-oversigt over de enkelte medlemsstaters resultater (såkaldte strukturerede gennemførelses- og informationsrammer (Structured Implementation and Information Framework (SIIF))).
- Udarbejdelse af partnerskabsaftaler om gennemførelsen mellem medlemsstaterne og Kommissionen.

Meddelelsen om strategien for beskyttelse af Europas vandressourcer har fastlagt målet "at forbedre graden af overensstemmelse i henseende til spildevandsrensning inden 2018 gennem langsigtet investeringsplanlægning (herunder EU-støtte og EIB-lån)". Rent praktisk er det i meddelelsen annonceret, at Kommissionen inden 2014 vil samarbejde med medlemsstaterne om at udarbejde gennemførelsesplaner, f.eks. i form af partnerskabsaftaler om gennemførelse.

Kommissionens tjenestegrene har indledt udviklingen af disse initiativer med en workshop²⁸ i december 2012 og vil løbende rapportere om fremskridtene.

8. KONKLUSIONER OG FREMTIDSUDSIGTER

Næsten 20 år efter vedtagelsen af direktivet om rensning af byspildevand blev der i 2010 opnået betydelige fremskridt mod fuld gennemførelse af direktivet. For EU-15-landene er den gennemsnitlige efterlevelseshastighed 88 % for sekundær rensning og højere for kloaknet og mere vidtgående rensning (henholdsvis 97 % og 90 %). De førende lande, Østrig, Tyskland og Nederlandene, har stort set gennemført direktivet, og flere andre lande er meget tæt på. For disse lande bliver hovedopgaven at vedligeholde og forny den eksisterende infrastruktur. Siden 2010 er der endvidere blevet foretaget yderligere investeringer i de EU-15-medlemsstater, som ikke har efterlevet direktivet inden for fristen, hvilket også er et resultat af, at Kommissionen har iværksat traktatbrudssager. Med en fortsat indsats i de kommende år vil det være muligt (i det store og hele) at opnå fuld gennemførelse af direktivet i de 15 medlemsstater inden 2015 eller 2016. Det er 10 år efter udløbet af den sidste frist i det oprindelige direktiv.

Situationen ser anderledes ud for de medlemsstater, der tiltrådte EU i 2004 og derefter. Deres afstand til målet er fortsat stor med en gennemsnitlig efterlevelse på 72 % for kloaknet og henholdsvis 39 % og 14 % for sekundær og mere avanceret rensning. Uden en øget indsats på alle niveauer kan forsinkelserne ende med at være de samme som eller længere end for EU-15-landene, og i så fald vil de lande, de halter bagud med gennemførelsen, først have efterlevet direktivet så sent som i 2028.

Et andet område, der volder bekymring, er manglen på efterlevelse i et betydeligt antal "storbyer". For eksempel har kun elleve af EU's 27 hovedstæder et kloaknet og rensning, der opfylder tekniske standarder, som er mere end 20 år gamle. På grund af den høje forureningsgrad i disse store udledninger skaber dette fortsat en betydelig miljøforurening.

Denne 7. gennemførelsesrapport omfatter for første gang en detaljeret vurdering af efterlevelsen for 27 medlemsstater. Den rapporteringsinfrastruktur, der er fastlagt i vandinformationssystemet for Europa (WISE) fungerer godt. Processen er blevet forbedret, og tidsfristerne for behandling og vurdering af data er blevet væsentligt kortere. I visse medlemsstater er der dog stadig mulighed for forbedringer i overvågnings- og rapporteringssystemet. Det forklarer end del af de lave gennemførelsesgrader eller uoverensstemmelser mellem data i de forskellige rapporteringer.

²⁸

<https://circabc.europa.eu/w/browse/340cea09-390f-4c11-8e99-712c519c21e4>.

Det foreslåede 7. miljøhandlingsprogram og meddelelsen om strategien for beskyttelse af Europas vandressourcer bekræfter vigtigheden af at tilslutte og rense byspildevand. Kommissionen har i disse seneste politiske initiativer annonceret, at den vil øge sin støtte til medlemsstaterne i deres gennemførelsesindsats ved at fremme en "ny metode" til at opnå efterlevelse. I december 2012 indledte Kommissionens tjenestegrene disse "ny metode"-aktiviteter med det formål at tilskynde medlemsstaterne til at oprette eller revidere deres gennemførelsesplaner senest i 2014.